

303032

A MOSONY MEGYE

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

MOSONYMEGYEI TÖRTÉNELMI ÉS RÉGÉSZETI EGYLET

1885. ÉVI ELNÖKI JELENTÉSE.

FELOLVASTATOTT

AZ EGYLETNEK 1886. ÉVI JANUÁR HÓ 28-ÁN TARTOTT

HARMADIK RENDES KÖZGYÜLÉSÉN.

MAGYAR-ÓVÁR, 1886.

CZÉH SÁNDOR-FÉLE KÖNYVNYOMDA.

(CZÉH LAJOS.)

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes közgyűlés!

A jelen csakhamar multtá válik és így ismét a tisztelt közgyűlés előtt állunk, hogy az 1885. évben, mint egyletünk fennállásának második évében, kifejtett tevékenységünkről számot adjunk; őszinte örömmel teszszük ezt, mert azon tiszta öntudattal mutatjuk be a tisztelt közgyűlésnek működésünk eredményét mind az erkölcsi, mind az anyagi siker terén, hogy kötelességünket teljesítettük.

Az egyletünk keletkezésekor fölmerült azon aggályok sötét felhőit, hogy megyénk területe régészeti tekintetben már a régmultban kiaknázott, és így az egylet tevékenységéhez szükségelt anyag hiányzani fog, eloszlaták a siker fénysugarai; mert egyletünk rövid két évi működési ideje alatt annyi ókori laktelep és sírmező fedeztetett föl, hogy már ezek feltárása is egymagában több évi szorgos működés által leend csak elérhető.

A fölfedezett lelhelyek kétségtelen bizonyítékait nyújtják annak, hogy megyénknek a történelmi események szakadatlan színteréül szolgáló nagypannoniai medenczébe eső egész területe, egy letűnt világ romjait takarja, és az itt élt népek ismétjéhez nélkülözhetlen leleteit még igen nagy mennyiségben takarja hantjai alá, melyeknek feltárása és az enyészettől megmentése, a tudomány, történelem és szeretett hazánk kulturális fejlődése iránti kötelességünket képezi. Ezen kötelességünk teljesítésének lehetővé tétele céljából iparkodtunk első sorban a nélkülözhetlen anyagi erő fokozását új tagok nyerése által elérni, ami részben sikerült is, mert:

Egyletünk 1885. évi tagjai a következők:

I. Tiszteletbeli elnök:

Simon Gyula kir. tanácsos úr, mint Mosony megye időszerinti főispánja.

II. Örökös alapítók 100 frt befizetéssel:

(a *-gal jelöltek egyszersmind választmányi tagok)

1. Gróf Héderváry-Khuen Károly Ő nagyméltósága, val. belső titkos tanácsos, Horvátország bánja stb., Zágráb.

2. Galanthai herczeg Eszterházy Pál Ő nagyméltósága, val. belső titkos tanácsos, Sopron megye főispánja stb., Sopron.
3. Báró Sina Simonné Iphygenia Ő méltósága, csillagkeresztes hölgy stb., Bécs.
4. Mosony megye tekintetes közönsége.
- 5.*Dr Sötér Ágost, ügyvéd és egyleti elnök, M.-Óvár.

III. Alapítók 50 frt befizetéssel:

1. Galanthai herczeg Eszterházy Miklós Ő nagyméltósága, val. belső titkos tanácsos stb., Bécs.
2. Dr Zalka János megyés püspök Ő nagyméltósága, val. belső titkos tanácsos stb., Győr.
3. Várady Mór, kegyesrendi gymnasiumi igazgató, Nyitra.

IV. Rendes tagok évi 3 frt befizetéssel:

- 1.*Alleker Lajos, kegyesrendi áldozár és egyleti könyvtárnok, M.-Óvár.
2. Antoni Adolf, birtokos, M.-Óvár.
3. Gróf Batthyány József, nagybirtokos stb., Köpcsény.
4. Békeffy Jenő, tb. szolgabíró, Nezsider.
5. Békeffy Kálmán, plébános, Levél.
6. Berger Sándor, kereskedő, Mosony.
7. Bischoff Károly, magánzó, Mosony.
8. Dr Bobest István, ügyvéd, M.-Óvár.
9. Bókay Lajos, mérnök, Mosony.
10. Boldogasszonyi takarékpénztár.
11. Bozzay Elek, ügyvéd, M.-Óvár.
12. Buda Jakab, bérlő, M.-Óvár.
- 13.*Braun Adolf, plébános, Nezsider.
14. Brenner Lajos, kegyesrendi tanár, M.-Óvár.
15. Dr Csellei János, kir. közjegyző, M.-Óvár.
16. Deutsch Mór, kereskedő, M.-Óvár.
17. Eckhardt Ferencz, birtokos, M.-Óvár.
- 18.*Fábry Nándor, könyvvivő, Mosony.
19. Feketeerdő községe.
20. Fiala Miklós, szolgabíró, Nezsider.
21. Foidek József, cz. kanonok, Szolnok.
22. Füleßy József, birtokos, M.-Óvár.
23. Gálos községe.
24. Gladitsch József, birtokos, M.-Óvár.
25. Györbíró Samu, kir. adófelügyelő, M.-Óvár.
26. Haan Adolf, kereskedő, Mosony.
27. Hahnenkamp Sándor, plébános, Védény.
28. Halászi községe.
29. Hardy Lajos, megyei főügyész, M.-Óvár.

30. Házay Lajos, plébános, Nyulas.
31. Házay Imre, szobrász, Mosony.
32. Hegedüs János, ügyvéd, M.-Óvár.
33. Hegyi Mihály, jegyző, Nezsider.
34. Hegyi Sándor, bírósági végrehajtó, M.-Óvár.
35. Heidenreich József, árvaszéki ülnök, M.-Óvár.
36. Horák Károly, plébános, Halászi.
- 37.*Ivánfi Ede, kegyesrendi tanár és egyleti alelnök, M.-Óvár.
38. Jerffy Adolf, földbirtokos, Mosony—Bordacs.
39. Kató Ignác, ügyvéd, M.-Óvár.
40. Kegyesrendi gymnasium, M.-Óvár.
41. Kerényi József, házbirtokos, M.-Óvár.
42. Dr Kerschbaumayer Károly, tb. főorvos, M.-Óvár.
43. Kolbay János, kir. tanfelügyelő, M.-Óvár.
44. Koppmann Adolf, megyei pénztári ellenőr, M.-Óvár.
45. Dr Kosutány Tamás, gazd. akad. tanár, M.-Óvár.
46. Kovácsfy Kálmán, kir. mérnök, M.-Óvár.
47. Kreskay Antal, plébános, Lébeny.
48. Krolopp János, bírósági végrehajtó, M.-Óvár.
49. Króner-Küffner Ernő, földbirtokos, Paprét.
50. Kühne Ede, gépgyáros, Mosony.
- 51.*Lepossa Dániel, kir. aljárásbíró, M.-Óvár.
52. Leszkovits Ferencz, segéd-szolgabíró, M.-Óvár.
53. Lichtneckert György, birtokos, M.-Kimle.
54. Linhart György, gazd. akadémiai tanár, M.-Óvár.
55. Magyar-Óvár városa.
- 56.*Major Pál, kir. tanácsos, M.-Óvár.
- 57.*Mamuliti Mihály, magánzó és egyleti pénztárnok, M.-Óvár.
58. Mándy Gyula, megyei tb. fő- és I. aljegyző, M.-Óvár.
59. Manninger János, birtokos, M.-Óvár.
60. Marschalek István, körjegyző, M.-Kimle.
61. Dr Mayer István, ügyvéd, M.-Óvár.
62. Menczel Géza, árvaszéki jegyző, M.-Óvár.
63. Merényi Kálmán, vezértanító, M.-Óvár.
64. Mieszl Lajos, ügyvéd, M.-Óvár.
65. Modrovich Károly, megyei pénztárnok, M.-Óvár.
66. Mosony községe.
67. Nábinger Nemez, rendfőnök, Boldogasszony.
- 68.*Dr Nagy Kristóf, megyei aljegyző és egyleti titkár, M.-Óvár.
69. Nedeczky János, uradalmi ügyész, M.-Óvár.
70. Nezsider községe.
71. Nezsideri takarékpénztár.
72. Nyulas községe.
- 73.*Óshegyi József, városi főjegyző és egyleti II. titkár, M.-Óvár.
74. Óshegyi Sándor, ügyvéd, M.-Óvár.
75. Pamper Imre, ügyvéd, Nezsider.

76. Parndorf községe.
- 77.*Pataky Fábán, megyei alispán, M.-Óvár.
78. Pserhofer Mór, főrabbi, Boldogasszony.
79. Püski községe.
80. Dr Reiter János, ügyvéd, Mosony.
- 81.*Rohrer Ferencz, uradalmi igazgató, M.-Óvár.
82. Schimmer József, kir. segéd-telekkönyvvezető, M.-Óvár.
83. Schlaffer Ferencz, városbíró, M.-Óvár.
84. Dr Schönberger Soma, ügyvéd, Mosony.
85. Schopf Alajos, árvaszéki ülnök, M.-Óvár.
86. Schwertner Ferencz, kir. adófelügyelőségi tisztt, Mosony.
87. Simon Gyula, kir. tanácsos, főispán, M.-Óvár.
88. Sporzon Pál, gazd. akadémiái tanár, M.-Óvár.
- 89.*Dr Spuller József, megyei főorvos, M.-Óvár.
- 90.*Steiner Márton, apát-plébános, M.-Óvár.
91. Stessel József, uradalmi pénztárnok, Kismarton.
92. Szalay János, gazd. egyleti titkár, M.-Óvár.
93. Sziklay Antal, gyógyszerész, M.-Óvár.
94. Szent-János községe.
95. Szélessy Károly, ügyvédjelölt, M.-Óvár.
96. Szolnok községe.
97. Tarcsa községe.
98. Dr Török Aurél, anthropologiai muzeum igazgatója, Budapest.
- 99.*Tóth Imre, megyei főjegyző, M.-Óvár.
100. Thiel János, magánzó, M.-Óvár.
- 101.*Várady Mór, gymnasiumi igazgató, M.-Óvár.
102. Weisz Adolf, kereskedő, Mosony.
- 103.*Zechmeister József, ügyvéd, M.-Óvár.
104. Zsebedits Gábor, birtokos, H.-Kimle.

Ezen névsor is igazolja az erkölcsi elismerést, mert tagjai között nemcsak a megyei értelmiség majd minden tagja, hanem az ország első anthropologusa dr Török Aurél úr egyetemi tanár és más jeles idegenek nevével is találkozunk, sőt az 1886. évtől Rómer Floris nagyváradi kanonok Ó nagyságát, a régészet úttörőjét, is rendes tagjaink sorában tisztelhetjük. Erősen hiszszük, hogy tagjaink száma a jövőben is gyarapodni fog és hogy a még be nem lépett megyebeli községeket azon csekély anyagi áldozat, melylyel a rendes tagság jár, nem fogja visszatartani belépési kötelességük teljesítésétől.

Az eléadottak szerint rendes tagjaink száma, az előző évhez hasonlítva, 28 taggal szaporodott.

Egyleti összes tagjaink közül az 1885. év végéig elveszítők:

a) Távozás folytáni kilépés által:

1. Alleker Lajos urat.
2. Deininger Imre urat.

3. Várady Mór urat mint rendes tagot, ki azonban mint egyszersmind alapító tag továbbra is az egylet tagja maradt.

b) Elhalálozás folytán:

1. Báró Sina Simonné Iphygenia Ó méltóságát.
 2. Csémi Jenő szent-jánosi esperes urat.
 3. Kolbay János kir. tanfelügyelő urat.
 4. Báró Miske Imre főispán urat.
 5. Sziklay Antal gyógyszerész urat.
- Legyen nekik könnyű a föld!

Az egylet vagyona.

A) Pénz és követelésekben.

I. Törzsvagyon.

Az itt bemutatott és elnökileg letéteményként kezelt, a mosonymegyei takarékpénztárba kamatozásra elhelyezett alapítványi tőkék összege 650 frt.

II. Jövedelmei az 1885. évben.

1. 1884. évi pénztári maradvány	12 frt 20 kr.
2. Trefort Ágost vallás- és közoktatási minister úr Ó nagyméltósága által az 1885. évre adományozott ásatási segély	100 " — "
3. A magyar nemzeti muzeum az unicumot képező, de az egylet által több példányban birt vadkanfej alakú szíjvégeket tartalmazó 134-ik nemesvölgyi sírletért fizetett	50 " — "
4. A mosonymegyei takarékpénztár adományozott	50 " — "
5. Az országos vadászati védegyelet mosonymegyei külköre adományozott	33 " 21 "
6. Mosony megye közönsége egyelőre 1885., 1886. és 1887. évekre engedélyezett évi segélye az 1885. évre	30 " — "
7. Simon Gyula kir. tanácsos úr rendes tagsági díján felülfizetett	7 " — "
8. 104 rendes tag, illetve gróf Batthyány József és M.-Óvár város előre fizetett tagsági díja 1884. évben elszámoltatván, 102 rendes tag tagsági díja 3 frttal	306 " — "
9. Befolyt az 1884. évi tagsági díjhátralékból báró Miske Imre úr részéről	3 " — "
10. A törzsvagyonnak 1885. évi takarékpénztári kamatai	29 " 36 "
Oldal	620 frt 77 kr.

Áttét	620 frt 77 kr.
11. Az év folytatában beszedett tagsági díjak takarékpénztári elhelyezéséből nyert kamat	1 " 63 "
12. Postabér-visszatérítés	— " 15 "
13. Nyomdai költség-megtérítés	5 " 90 "
Összesen	628 frt 45 kr.

Ezen jövedelem fedezetét nyeri:

1. Pénztári készletben	97 frt 71 kr.
2. Számadásilag igazolt kiadásban	521 " 74 "
3. Kintálló 1885. évi tagsági díjakban	9 " — "
Összesen mint fent	628 frt 45 kr.

Az 1886. évre egyelőre csakis a következő jövedelmek állanak rendelkezésre:

1. 1885. évi pénztári maradvány	97 frt 71 kr.
2. 1884. évi tagsági díjhátralék Mándy Gy. úrnál	3 " — "
3. 1885. évi tagsági díjhátralék Püski község, Mándy Gyula és Kolbay János uraknál	9 " — "
4. A 650 frt törzsvagyon évi kamatja	29 " 36 "
5. Mosony megye évi segélye	30 " — "
6. 104 rendes tag tagsági díja	312 " — "
Összesen	481 frt 07 kr.

mely összegnek növekvése azonban a kikérendő segélyek és tagok szereplésével által remélhető.

B) Régiségeken.

I. Okiratok.

a) *Egyleti tulajdon 1884. év végével.*

1. 1699. Péterffy Judith puszta-somorjai jobbágyi tartozásai kimutatása	1 drb.
2. 1707. Bottyán János oltalomlevele P.-Somorja részére	1 "
3. 1709. Károlyi Sándor " " "	1 "
4. 1709. Gróf Heister generális proclamatiója	1 "
5. 1710. Pusztá-Somorja suplicatiója elszenvedett hadkárjai megtérítéseért	1 "

1885. évi adományok.

1. 1622. Ferdinand szabadalomlevele, adományozva Hegyeshalom község által	1 "
2. 1827. Mayer Klára szülészi diplomája, adományozva ifj. Manninger János által	1 "
Összesen	7 drb.

b) Örökös letét.

Ezen év folyamában sikerült megszerezni **Jankovits Antal** Ő nagysága csunyi levéltárát, ki ezt alulírt kérelmére az egyletnek örökös letéteményként átengedni kegyeskedett, s amely levéltárt Pulszky Ferencz Ő méltósága mint az összes országos muzeumok és levéltárak öre által igényelt azon kötelezettséggel vettük át, hogy azt rendezni, lajstromozni és örökös letétként megőrizni fogjuk. Ezen kötelezettséget könnyen elvállalhattuk, mert alapszabályaink szerint gyűjteményeink Mosony megye tulajdonát képezvén, egyletünk bármikori megszűnése esetében is az okiratok Mosony megye levéltárában méltó és biztos menhelyet találandnak. Ezen a XV. századtól kezdődő számos okiratot tartalmazó és történelmi kincsnek nevezhető levéltár tanulmányozása és rendezése megkezdetvén, befejeztével kimerítő jelentés fog tétetni.

c) Ideiglenes letét.

Krolopp János úr családi okiratai (2 drb).

II. Érmek.

a) Egyleti tulajdon.

A) Római érmek.

E. szám	Uralkodás ideje		Ézst	Bronz	Összesen
1. Családi érmek.					
1.	— —	Afrania	1	—	1
2. Császárok érmei.					
1.	63e—14u	Octavianus Augustus	—	2	2
2.	12e—14u	Agrippa Caesar Posthumus	—	1	1
3.	41—54	Claudius I.	—	1	1
4.	69—79	Flavius Vespasianus	1	—	1
5.	81—96	Flavius Domitianus	—	2	2
6.	98—117	Marcus Ulpius Nerva Trajanus	—	3	3
7.	117—138	Publius Aelius Hadrianus	—	2	2
8.	138—161	Antoninus Pius	1	—	1
9.	161—180	Marcus Aurelius Antoninus	—	2	2
10.	175	Ennek neje Faustina Junior	—	1	1
11.	180—192	Commodus	—	1	1
12.	193—211	Lucius Septimius Severus Pertinax	1	—	1
13.	211—217	Marcus Aurelius Antoninus Caracalla	1	3	4
14.	222—235	Marcus Aurelius Severus Alexander	1	—	1
15.	238—244	Marcus Antonius Gordianus III.	2	2	4
16.	254—260	Cajus Publius Licinius Valerianus	—	1	1
17.	253—268	Publius Licinius Gallienus	—	8	8
Oldal			8	29	37

F. szám	Uralkodás ideje		Ézüst	Bronz	Összesen
		Áttét	8	29	37
18.	268—271	Marcus Aurelius Claudius Gothicus	—	8	8
19.	270—274	Claudius Lucius Domitius Aurelianus	—	4	4
20.	276—282	Marcus Aurelius Probus	—	1	1
21.	282—284	Marcus Aurelius Numerianus	—	2	2
22.	282—285	Marcus Aurelius Carinus	—	2	2
23.	284—304	Cajus Valerius Diocletianus	—	1	1
24.	286—310	Marc. Aurel. Val. Maximianus	—	1	1
25.	292—306	Flavius Valerius Constantius Chlorus	—	1	1
26.	305—311	Gal. Val. Maximianus Armentarius	—	1	1
27.	308—323	Flavius Valerius Licinianus Licinius	—	2	2
28.	305—337	Flav. Val. Constantinus Maximus	—	10	10
29.	300—326	Flavius Julius Crispus	—	1	1
30.	337—340	Flav. Claud. Julius Constantinus jun.	—	9	9
31.	320—350	Flavius Julius Constans	—	3	3
32.	335—361	Flav. Jul. Val. Constantius II.	—	12	12
33.	360—363	Flavius Claudius Julianus	—	2	2
34.	364—375	Flavius Valentinianus I.	—	5	5
35.	364—378	Flavius Valens	—	4	4
		Meghatározott római érem tehát	8	98	106
		Meg nem határozott	1	11	12
		Összesen	9	109	118

F. szám	Uralkodás ideje	B) Magyar érmek.	Arany	Ézüst	Bronz	Összesen
1.	1235—1270	IV. Béla	—	—	2	2
2.	1458—1490	Hunyady Mátyás	1	—	—	1
3.	1526—1540	I. Ferdinand 1537, 1545, 1547, 1548, 1564	—	5	—	5
4.	1564—1576	Miksa 1564, 1566, 1568, 1569	—	5	—	5
5.	1576—1608	Rudolf 1577, 1581, 1582, 1584, 1585, 1592, 1602, 1606	—	9	—	9
6.	1608—1619	II. Mátyás 1612, 1616	—	5	—	5
7.	1619—1637	II. Ferdinand	—	2	—	2
8.	—	Bethlen Gábor 1623	—	1	—	1
9.	1637—1657	III. Ferdinand	—	1	—	1
10.	1657—1705	I. Lipót 1684	1	—	—	1
		nagy ezüst 1661, 1678, 1687	—	4	—	4
		közép ezüst 1695, 1696	—	2	—	2
		kis ezüst 1699	—	2	—	2
		duarius 1697, 1699, 1703, 1704	—	5	—	5
		kis ezüst évszám nélkül	—	8	—	8
		Oldal	2	49	2	53

F. szám	Uralkodás ideje		Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
—	—	Áttét	2	49	2	53
—	—	Rákóczy Ferencz X. 1700	—	—	1	1
		poltura 1706	—	—	4	4
11.	1705—1711	I. József 1706	—	1	—	1
		poltura	—	—	4	4
12.	1711—1740	Mária Terézia X. ezüst 1714	—	1	—	1
		kis ezüst 1746, 1752	—	2	—	2
		nagy poltura 1763, 1765	—	—	12	12
		kis poltura 1761, 1762, 1763, 1765, 1766, 1767	—	—	10	10
—	—	Szabadságharcz 6 kr ezüst 1849	—	1	—	1
		" 1 kr 1848	—	—	6	6
13.	—	Ferencz József X. k. e. 1859	—	1	—	1
		Összesen	2	56	35	93

C) Lengyel érmek.

1.	II. Ulászló	—	1	—	1
2.	I. Zsigmond 1527	—	3	—	3
3.	III. Zsigmond 1594, 1597	—	3	—	3
4.	Szaniszló Ágost 1791	—	—	1	1
	Összesen	—	7	1	8

D) Papi érmek.

1.	Benedek XIII., pápa	—	1	—	1
2.	Károly olmützi érsek	—	2	—	2
3.	Landshuti püspökség	—	1	—	1
4.	Máté strassburgi érsek	—	1	—	1
5.	Miksa salzburgi érsek	—	1	—	1
6.	Raimond Antal brixeni érsek	—	1	—	1
7.	Theodor leoni püspök	—	1	—	1
	Összesen	—	8	—	8

E) Emlékérmek.

1.	M.-Óvár városi polgári érem	—	1	—	1
2.	Kossuth és Behm emlékérmé 1849	—	—	1	1
3.	Aradi vértanúk emlékérmé 1874	—	—	1	1
4.	Napoleon fia születése emlékére vert érem	—	—	1	1
5.	Mária Christina főhercegnő emlékérmé	—	—	1	1
6.	Schleswig-holsteini katonai emlékérmé 1864	—	—	1	1
7.	Ferencz József és Erzsébet királyi pár ezüst-lakodalma emlékérmé	—	1	—	1
8.	Höffinger gleichenbergi orvos emlékérmé	—	—	1	1
	Összesen	—	2	6	8

F) Egyéb rendezetlen érem van összesen:

	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
Arany	2	—	—	2
Nagy ezüst	—	10	—	10
Közép ezüst	—	68	—	68
Kis ezüst	—	54	—	54
Török pana	—	12	—	12
Babenbergi érem	—	12	—	12
Bronz	—	—	237	237
Összesen	2	156	237	395

Hozzáadva a rendezetteket:

a) Római érem	—	9	109	118
b) Magyar érem	2	56	35	93
c) Lengyel érem	—	7	1	8
d) Papi érem	—	8	—	8
e) Emlékérem	—	2	6	8
Ennek összege	4	238	388	630
összehasonlítva az 1884. eredményvel				599
ez évi szaporodás				31

Ezeket adományozni sziveskedtek:

1. Balás Árpád úr, M.-Óvár	—	1	—	1
2. Elek Márton úr, M.-Óvár	—	1	—	1
3. Fábry Nándor úr, Mosony	—	—	1	1
4. Fibinger N., Mosony	—	—	1	1
5. Mikes Illés úr, Feketeerdő	—	—	3	3
6. Müller László úr, M.-Óvár	—	—	3	3
7. Nábinger Nemez úr, Boldogasszony	2	2	—	4
8. Óshgyi József úr, M.-Óvár	—	1	—	1
9. Dr Schuh Kristóf úr, Rajka	—	1	2	3
10. Steiner Márton úr, M.-Óvár	—	5	—	5
11. Névtelen, M.-Óvár	—	8	—	8
Összesen	2	19	10	31

b) Letétemény.

Lichtneckert György úr ezüstérmei (6 drb).

III. Régi bankjegyek. (Egyleti tulajdon.)

1. Alleker Lajos úr adománya	6 drb.
2. Braun Adolf úr	1 "
3. Deininger Imre úr	1 "
4. Fábry Nándor úr	28 "
Oldal	36 drb.

	Áttét	36 drb.
5. Gschrei Henrik úr adománya		1 "
6. Névtelen "		3 "
1885. évi szaporodás:		
7. Holczer József úr adománya		1 "
	Összesen	41 drb.

IV. Műkincs-fényképek. (Egyleti tulajdon.)

1. Góth Ciborium	1 drb.	
2. Ugyanaz	2 "	
3. Áldozó-kehely	2 "	
4. Ugyanaz	1 "	
5. Nemesvölgyi sírlelet-fényképek	2 "	
	Összesen	8 drb.

V. Egyéb régiségek.

a) Egyleti tulajdon adomány és vétel útján.

E. szám		1881 végével	1885 végével	Összesen
1.	Bronzbalta	1	—	1
2.	" csákány	1	—	1
3.	" lándzsavég	1	—	1
4.	" tör	1	—	1
5.	Hamveder	2	—	2
6.	Julianusi naptár	1	—	1
7.	Olajfestmény, kálnoki régi kápolna	2	—	2
8.	Porzellántál (Alt-Wien)	2	—	2
9.	Rézgyűrű	1	—	1
10.	Római téglák	10	—	10
11.	Sírbögrék	8	—	8
12.	Vas-ágyugolyó	6	—	6
13.	" kard	3	—	3
14.	" fegyver	4	—	4
15.	" balta	3	—	3
16.	" lakat	3	—	3
17.	" mellvért	1	—	1
18.	" patkó	6	—	6
19.	" sarkantyú	8	—	8
20.	" sisak	1	—	1
21.	" tör	1	—	1
22.	Zászló	2	—	2
	Összesen	68	—	68

	1884 végével	1885 végével	ÖSSZESEN
Áttét	68	—	68
<i>1885. évi adományok.</i>			
23. Magyar mellény a XVIII. századból, Sziklay Mária úrhölgytől	—	1	1
24. Római téglák Aquincumból, dr Sötér Á.-tól	—	5	5
25. Római Sylvanus oltárkő, Boditzky K. úrtól	—	1	1
26. Vaskengyel, Vaján László úrtól	—	1	1
27. „ lándzsa, Schlaffer Ferencz úrtól	—	1	1
28. „ „ dr Sötér Ágosttól	—	2	2
29. „ fegyvercső, ifj. Manninger Jánostól	—	1	1
30. Lovas labancz zászló, Nábinger N. úrtól	—	1	1
31. Zászlódarab a mohácsi csatából (?), Fábry Nándor úrtól	—	1	1
32. Czirelirozott disztményü keretes antiqua-tükör, Steiner Márton úrtól	—	1	1
33. Puszpángfa burnótszelence, metszvényekkel, ugyanattól	—	2	2

b) Egyleti tulajdon ásatásból.

1. Aranyfibula	—	6	6
2. „ fülönfüggő	—	1	1
3. Ezüstfibula	—	2	2
4. Bronzsörgő	1	1	2
5. „ fibula	1	9	10
6. „ fülönfüggő	25	58	83
7. „ gömbalaku övdísz	13	17	30
8. „ gyűrű	2	7	9
9. „ kapocs	—	20	20
10. „ karika	8	15	23
11. „ karperecz	1	3	4
12. „ lemezek	17	27	44
13. „ övdísz	37	52	89
14. „ pitykék	—	19	19
15. „ ruhacsat	17	11	28
16. „ strigilis	1	—	1
17. „ szíjcsat	4	12	16
18. „ szíjhüvely	—	2	2
19. „ szíjvég	16	29	45
20. Vasamulett	—	1	1
21. „ csákány	1	2	3
22. „ dárdavég	3	—	3
23. „ fokos	—	1	1

Oldal 215 309 524

F. szám		1884 végével	1885 végével	Összesen
	Áttét	215	309	524
24.	Vaskard	—	3	3
25.	" karika	20	22	42
26.	" kengyel	—	7	7
27.	" kés egész és törött	21	35	56
28.	" kés csontnyele	3	2	5
29.	" lándzsa	—	8	8
30.	" lemezek	8	71	79
31.	" nyilvég	11	26	37
32.	" szelencze	—	1	1
33.	" szíjcsat	4	12	16
34.	" tör darabokban	—	6	6
35.	Gyöngy achatból	—	1	1
36.	" borostyánkőből	—	9	9
37.	" üveg és gyurmából	152	1176	1328
38.	Gyöngyház-darab	—	2	2
39.	Konczsont	3	7	10
40.	Koponya (1884. évi átengedve az anthropológiai muzeumnak)	—	12	12
41.	Nyakék, halgerincz-csont	—	4	4
42.	Nyílköszörülő-kő	—	1	1
43.	Orsógomb	13	32	45
44.	Sírbögre, a töröttek eltávolítása után	26	36	62
45.	Üvegdarab	—	2	2
46.	Üvegbetét ékszerekből	—	13	13
	Összesen	476	1797	2273

tehát az 1885. évi szaporulat 1797 drb; ezenkívül átengedtük a magyar nemzeti muzeumnak az unicumot képező, általunk több példányban birt, vadkan-fej alaku szíjvéget tartalmazott 134-ik nemesvölgyi sírcartont, 1 bronz szíjcsat, 1 bronz ruhakapocs, 3 bronz vadkan-fejet ábrázoló szíjvég, 6 griffes bronzcsat és 8 drb bronz övdíszszel; összesen 19 drbot.

c) Ideiglenes letét.

1. 1884. Dr Sötér Ágostnak 12 carton megyebeli sír- és egyéb leletei.
2. 1885. Ugyanannak hat carton m.-óvári terra sigillata gyűjteménye.
3. 1885. Ugyanannak m.-óvári leletű hat nagy római bögréje.

VI. Könyvtár.

Könyvek, értekezések és egyéb segédeszközök.

1884. évi leltár.		Adta	Irta	
<i>a) Egyleti tulajdon adomány útján:</i>				
1	Magyarhoni régi leletek	Kuliffay Ede	Hampel	1
2	Kiadatlan római feliratok	"	Rómer	1
3	Aquincum tört. vázlata	"	"	1
4	Bakony-Szombathely ezeréves multja	"	"	1
5	Rákospalotai bronzlelet	"	Hampel	1
6	Ó-éremtudomány	"	Mátyus	1
7	Érd és Batta tört. vázlata	"	Kereskényi	1
8	Magyar pénzisme	"	Rosos	1
9	Éremgyűjtemény-jegyzék	"	Czobor	1
10	Éremtáblák	"	Schönvizner	1
11	Győrvidéki kőkori leletek	Ivánfi Ede	Ebenhöch	1
12	Felső-magyarországi muzeum-egylet évkönyve	"	—	1
13	Titel mint prépostság	"	Ivánfi	1
14	Vázlatok Mosonmegye multjából	"	"	1
15	Erinnerung an Krönungs-Dom-Pressburg	"	—	1
16	Romay Itinerarium	Sötér Ágost	Hormayer	1
17	Lébenyi düllök régi nevei	"	Sötér	1
18	Plato művei, görög és latinban	"	—	1
19	York's Mythologie	"	—	1
20	Századok (79—83)	Sziklay Zolt.	—	5
21	Nemzeti Allmanach	Schimmer J.	—	1
22	Aurora	"	—	1
23	A Fertő mellett elpusztult községek	Stessel J.	Stessel	1
24	Archaeologiai Értesítő III. 1, 2	M. tud. akad.	—	2
25	Tört. értekezések: Marolino műveiről	"	Vaisz	1
26	" " 1681. szept. országgyűlés	"	Zsilinszky	1
27	" " A magyar alkotmány fel-függesztése	"	Dr Károlyi	1
28	" " 1683. táborozás története	"	Thaly K.	1
29	" " Frangepán-család	"	Wenzel	1

	Adta	Irta	
30	Tört. értekezések: Bethlen Gábor fehérvári sír- emléke . . .	M. tud. akad.	Szilágyi 1
31	" " Római medi- terranut . . .	"	Ortvai 1
32	" " Keszthely-do- bogi sírmező	"	Dr Lipp 1
33	József császár rendelete	Krolopp	— 1
34	Geschichte des Krieges zwischen Oesterreich und Turkey . . .	Marschalek	— 1
35	Vasmegyei régészeti egylet évi jelentése	—	— 1
36	Schlesiens alte Kirchen	—	— 1
37	Geschichte u. Alterthum Schle- siens	—	— 1
38	Régi imakönyvek	Marschalek	— 12
<i>b) Egyleti tulajdon vétel útján:</i>			
39	Századok (1884)	—	— 1
40	Pulszky-album	—	— 1
<i>c) Gróf Zichy Henrik könyvtára az egylet fennállása idejére ennek átengedve:</i>			
41	Deutsche Classiker	—	— 122
42	Mein Leben u. Wirken in Ungarn	—	Görgey 2
43	Memoiren	—	Klapka 3
44	Hunyadiak kora	—	Teleky 7
45	Magyarország története	—	Szalay 4
46	Anglia története	—	Maculay 11
47	Geschichte des Consulates . . .	—	Thiers 20
48	2 Revolutionen	—	Dalmann 2
49	Budapesti Szemle	—	— 6
50	Szécheny Stadium	—	— 1
51	Laurea virtutis	—	Kassics 1
52	Afrika fölfedezése	—	Danielik 1
53	Magyar L. délafrikai utazása .	—	Hunfalvi 1
54	Cosmos	—	Humbold 4
55	Russlands Politik	—	— 1
56	A mi nótáink	—	Abonyi 4

		Adta	Irta	
<i>d) Mosony megye tulajdona az egylet használatára bocsátva:</i>				
57	Hazai okmánytár	—	—	6
58	Történelmi emlékek	—	—	6
1885. évi adományok.				
59	Századok. 876., 877., 878., 881. évi folyam	Sziklay Mária	—	4
60	Index historiae regni hungariae	"	—	1
61	Imp. Justiniani Institut. liber (1641)	Gerebényi K.	—	1
62	Instit. Juris canonici (1727) . .	"	—	1
63	Articuli (1608—1659) Statuum et Ord. hungariae	Fábry Nándor	—	1
64	Entdeckung Amerikas. II., III. k.	Grell József	—	2
65	Ósi nyomok a magyar halászat- ban	Sötér Ágost	Hermann	1
66	Bél Mátyás monographiája . . .	—	Major Pál	1
67	An die Studenten Wiens. M- óvári gazdaszok 1848-ki nyilt levele	Fábry Nándor	—	1
68	Történelem előtti idők	Várady Mór	Lubbock	2
Összesen 73 munka.				
Térképek.				
Mosony megye térképe 4 drbban; adományozva Háza Lajos, Foidek József, Kerényi József és Schimmer József egy- leti tag urak által.				

Az egylet tevékenysége.

Az egylet működését illetőleg legfontosabbnak nevezhető azon eredmény, hogy az egyleti ásatások — amelyekről jelentések minden tagnak elnökileg megküldettek — országszerte figyelmet keltve, a nemesvölgyi 1885. évi tavaszi ásatásban dr Török Aurél, egyetemi tanár úr, az országos anthropologiai muzeum igazgatója is résztvenni sziveskedett és böles tanácsaival támogatva és oktatva, leleteinknek az ez évben Budapesten tartott országos régészeti congressuson leendő bemutatására is vállalkozott; miután azonban a congressus megtartására kitűzött időt az ugyanakkor megtartott carlsruhei congressuson kényszerült tölteni, választmányunk határozata folytán alulírtat érte a szerencse és kötelesség, hogy leleteinket bemutassam, miért is az 1885. évi

ásatásból nyert összes sírleletek cartonirozása eszközöltetvén, azok a Thallmayer Victor úr által az elnöki szabad szemű felvétel után készített térképpel együtt a congressuson bemutatva lőnek, hol egyletünket vezetésem alatt Ivánfi Ede alelnök, Óshgyi Sándor, Óshgyi József, Schwertner Ferencz, Fábry Nándor és Mamuliti Mihály egyleti tag urak, úgy Mosony városa mint rendes tag képviselőjében Gsellmann Gyula úr képviselték, és hol alulírt a nemesvölgyi sírmező és leleteiről, úgy ezek koráról, Ivánfi Ede alelnök úr pedig „az avar nyomokról Mosony megyében“ értekezett. Egyletünk működése, az ásatás körüli eljárása, a sírleletek gondos elkülönítése és megóvása osztatlan közelismerésben részesült.

Leleteink fontosságát legjobban igazolja, hogy a nemesvölgyi sírleleteink közül a vadkan-fejet ábrázoló szíjvég még más muzeumban fel nem található, miért is annak több példányával rendelkezvén, a 134-ik sír leleteit a nemzeti muzeumnak 50 fit árért átengedni alkalmunk nyílt.

Ásatások tartattak az egylet részéről:

1. *Nemesvölgyön* 1885 ápril 27., 28., 29., 30., május 1. és 2., augusztus 24., 25. és 27. napjain, tehát 9 napon át, mely idő alatt az 53—184. sír, tehát összesen 131 sír táratott fel, melyeknek leleteit ezennel bemutatni van szerencsém.

Ezen ásatás lehetőségét gróf Batthyány József Ő méltósága kegyessége mozdítja elő, kinek vendégszerető kastélyában az ásatást végző bizottság szükségleteiről főurilag gondoskodva van, s kinek az egylet az uradalmához tartozó sírmező leleteinek megmentéseért mély hálára van kötelezve, melyet legjobban éreznek bizonyára azon tag urak, kik az ásatásban résztvevén, alkalmuk vala a nap fáradalmait fentisztelt gróf úr szíves gondoskodása folytán kipihenhetni.

2. *Papréten* az év folyamában fedeztetett fel egy népvándorláskori sírmező, hol az ásatást a m.-óvári főhercegi uradalom mint tulajdonos nevében Rohrer Ferencz igazgató úr, továbbá Króner-Küffner Ernő úr mint bérlő készségesen megengedték, és így ott f. évi márczius 1., 8., 12. 13., május 17. és 31. napjain, tehát 6 nap alatt 49 sír táratott fel, melyek, mint az itt bemutatott leletek mutatják, különösen gyöngyökben igen gazdag leleteket nyújtottak; az itt temetkezett nép laktelepének helye is constatálva van a közeli hegyeshalmi határban, azonban itt költség hiánya miatt még ásatás tartható nem vala.

3. Ásatás kíséreltetett meg egy napon *Sándorházán*, mely urnatemető nyomaira vezetett.

4. A *Márialiget* és *Német-Járfalun* megkísérelt ásatás biztos nyomra nem vezetett.

5. *Bezenyén* kutatások történtek a Kálmán által szétvert

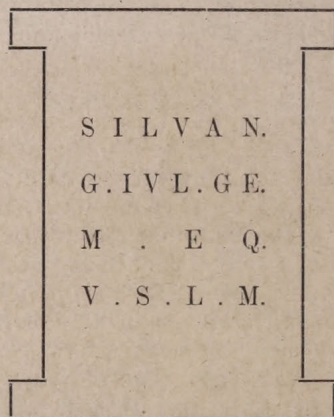
keresztesek hamvai fölfedezésére, melyek azonban eddig a biztos sikerhez csak támpontokat nyújtanak.

6. Kirándulás történt *Pomogy* és *Vallára*, hol a kurucz dombok és „Burg“ nevű domb várnak átkutatásra.

7. *Csúnyban* két ízben teljesített ásatás által két helyen constatáltatott sírmező, hol csak további ásatások nyújthatnának támpontot a korra nézve.

8. *Magyar-Óvárótt* egy római laktelep fedeztetett fel, melynek egyik kútja tetemes leleteket nyújtott, ahol szintén nagyobb szabásu ásatás lenne eszközlendő.

9. *Zurány* magaslatai érdekes római lelhelyet takarnak, mert onnét az úgynevezett „Bruckerhöhe“ dülőről Boditzky Kálmán úr szivessége folytán egy Sylvanus az erdők istene tiszteletére szánt „ara“ (oltárkö) adományoztatott egyletünknek ezen felirattal:

(Silvano Gajus Julius geminus eques votum solvit libens merito.)

Ily oltárokat pedig a rómaiak többet szoktak egy helyen összehordani és így e lelhely igen érdekesnek ígérkezik; sajnos, hogy ott ásatási kísérletet az egylet anyagi ereje még lehetővé nem tett, habár Gerebényi Károly járásbíró úr szivességéből már a dülő tervrajzával és birtokosok névjegyzékével is rendelkezünk.

Az egyes ásatási jelentések minden sírmezőről külön vezetett és itt bemutatott naplókban vannak ismertetve.

Választmányi ülés 10 tartatott, melyeken 139 tárgy intéz-tetett el.

A régiségtár, amennyiben ezt a hely szüke engedi, rendezve van; az érmeek közül a már mult évben rendezett római érmeek az ez évi adományokkal kiegészítvék, míg a magyar, lengyel és papi érmeek úgy emlékérmek rendezése ez évben eszközlötetett.

Beszerezések eszközlötettek, 500 drb sírcarton, egy kis kézi nyomda vétetett, az alapszabályok 500 példánybani nyomtatása

most eszközöltetik és a sírleletek mind cartonirozva vannak, az 1884. évi ásatásból szerzett 18 koponya az országos anthropologiai muzeumnak átengedettetett és azokért az egylet az enyészetnek ki nem tett két kikészített koponyát nyerend.

Az ásatásokból nyert gyöngyök, esontok, bőrkorhadékok és egyéb szerves maradványok vegyészti és górcsói vizsgálat tárgyává tétettek, melyeket Cselkó István, dr Kosutány Tamás és Linhart György tanár urak voltak szivesek eszközölni. Az ásatási költségek csökkentése céljából megkísérlettük a pozsonyi cs. kir. hadtestparancsnokságnál hidászok vagy katonák átengedését kieszközölni, ezen kísérletünket azonban eredmény nem koronázta.

Ezeket tettük, többet tenni képesek nem valánk, mert az egylet jövedelmei nagyobb termékenység kifejtését lehetővé nem tették, pedig megyénknek működésünk szinterét képező területén a kelták, bójok, zúrok, gótok, lombardok, frankok, gepidák, avarok, húnok és más népek milliói szágoldoztak át, vívtak, harezoltak hazájuk, létük és jövőjükért, új népek telepedtek le, hogy ismét elüzessenek, és annyi nyomot hagytak maguk után, hogy culturalis, vallási, társadalmi és családi életüket földérintő leleteik felkutatásában egyletünknek, bár sok költséget okozó, de igen tág és eredményeiben hálás tevékenységi kör jutott; a biztos siker — azon területen: hol már a történelem előtti korban, midőn Jáson argonauta társaival a Dunán fölfelé Colchisba kalandozott és az aranygyapjuval együtt a szép Medeát is elrablá, kelták laktak, kiknek itt létét a világhírű német-járfalusi éremlelet is igazolja, — hol a bójok legtovább tartották magukat, hol Róma uralma alatt Carnuntumból Arrabonába a megye területén állott Gerulata (Körtélyes? Járfalu? Oroszvár?) és Adflexum (M.-Óvár) érintésével vonult keresztül az egyik legfontosabb kereskedelmi és hadi út, hol az avarok uralma alatt Attila Etelvölgy (Etelsthal, később könnyebb kiejtés okából Edelsthal) lejtőin gyűjté össze seregeit Carnuntum ostromára, hol Salamon futva keresett menedéket, hol Kálmán a keresztes hadakat veré szét, hol Endre özvegye Ágnes, és Lajos özvegye Mária tarták özvegyi széküket, hol Czille Hunyadinak cselét vetett, hol a Rákóczy-versengés alatt magyar küzdött magyar ellen, és az áruló Ocskáyért Heister generális által állott vérboszu utolsó áldozatai huzattak karóba, és ahol annyi más fontos történelmi esemény zajlott le — kellő anyagi támogatás mellett el nem maradhat, s habár feladatunk nehéz, keserű és komor, — mert midőn a nyirkos sírüregekbe leszállunk, lelki szemeink előtt áll az édes anya, kinek karjából a kérlelhetlen halál elragadá kisededét, látjuk fájdalomtól megtört szívvel a nőt, ki férje teteme mellett térdelve az utolsó csókot nyomja élettelen hideg ajkaira, melyek választ többé nem rebegnek, és könnyzáporral öntözi a hantokat, melyek egyedüli támaszát, védőjét, hitvesét és gyermekeinek atyját takarják; néma fájdalommal

szemléljük a férj és feleségnek évezred mulva a halálban is átölelve talált vázait, az anya keblén nyugvó kisdedit, és szívünk mélyében visszhangzik a hantok tompa dübörgése, midőn a rokonok, jó barátok és bajtársak egy szebb túlvilági lét és viszontlátás reményében a hosszú vándorútra az elhunyt mellé étkeket helyezve, azt az anyaföldbe helyezék — azt mégis komoly kötelességérzéstől jövőben is teljesítjük; áhitattal és némán, de ezután is leszállunk a sírok mélyébe, ezredéves nyugalomból tépjük ki embertársaink hamvait; aczélvésőnk egykor szerelem és szeretettől áradzó női kebleket, hazáért és szabadságért lángoló férfiszíveket, ész és magasztos gondolatok tárházát képező agyakat járja át, hogy az enyészettől megmentsük azon leleteket, melyeket a szeretet és szokás helyezett a sírba, hogy azon kor ismétéhez támpontul szolgáljanak, melyből írott betű fent nem maradt.

Az egylet jövőbeni tevékenységének kellő kifejleszthetése céljából van szerencsém egyletünk választmányára következő indítványait előterjeszteni:

1. Anyagi erőnk fokozása céljából — melyet a postabérkötelezettség, elengedése iránti kérvényünk, sajnos, sikerhez nem vezetvén, tetemesen csökkent — hatalmazza fel a közgyűlés az egylet választmányát, hogy nevében Felséges királyunk, Rudolf trónörökös Ő fensége, a vallás- és közoktatási miniszter Ő excellentiaja, és belátása szerint az ország egyházi és világi főurai és testületeitől az ásatásokra segílyt kérhessen.

2. Kerestessék meg megyénk szeretett főispánja, hogy ezen minőségében a megye községet, mint erkölcsi testületeket, az egyletbe rendes tagként leendő belépésre köriratilag buzditani kegyeskedjék.

3. Választassék a távozás folytán kilépett Várady Mór és Alleker Lajos urak helyébe két igazgató-választmányi tag, és választassék meg a választmány sorából a könyvtárnok.

4. Nyilvánítson köszönetet a közgyűlés gróf Batthyány József Ő méltóságának az ásatás engedélyezése és a kiküldöttek iránti szives gondoskodásért; Rohrer Ferencz uradalmi igazgató úrnak és Króner-Küffner Ernő úrnak az ásatások engedélyezéseért; Cselkó István, dr Kosutány Tamás, Linhart György és Thallmayer Victor gazd. akadémiai tanár uraknak teljesített szakvizsgálataik, illetve térképi rajzért, és jegyzőkönyvileg nyilváníttassék köszönet minden adományozásért.

A megvizsgált pénztári számadást betervezve, kérem a felmentvénynek a pénztárnok úr részére megadását, és az 1886. évi számadás megvizsgálására három tag megválasztását.

Kelt M.-Óvárott, 1885. december 31-én.

Tapió-sápi dr Sötér Ágost,
elnök.

152

